

„Rdeči prapor“ se bavi v zadnji številki s predlogom tovariša A. Grmka, ki ga je stavil na zadnjem občnem zboru »Deželnega učiteljskega društva«, da se zagotovi pri prihodnjih deželnozbornih volitvah siguren mandat učitelju. Odbor naj stopi v dogovor tudi s socialno demokracijo, da dobi učitelj eventualno mandat v Idriji. Predlog ni prišel na glasovanje, zato je razpravljanje o njem brezpomembno. No, »Rdeči prapor« je to vendar storil ter svetuje Grmku, naj ne deli medvedove kože, dokler še tiči medved v brlogu. Zakaj je stavil Grmek ta predlog, je jasno. Želi on in mnogo drugih, ki so z njim in z nami enih misli, da bi le učitelj poslanec v dež. zboru lahko zastopal koristi svojega stanu in koristi onih, ki so mu po brezpravnosti in po socialnih odnošajih najbližji. Kdo so ti, ve vsak. Ta predlog ni bil stavljen kakoli osebi v prilog, temveč je izšel iz mišljenja, ki prošinja naše vrste. Vsaka oseba je tu popolnoma postranska stvar. Kdorkoli iz naše srede bi prišel do mandata, vsak bi zastopal interese tistih, ki so ga volili, a nikoli bi ne pozabil, da je učitelj naprednega mišljenja. Vzgojila sta nas trpljenje in boj, zato vemo, kako je treba služiti človeštvu, ako je za to dana prilika. Ali bi bilo mogoče nastopati proti delavstvu? — Po zatrdilu »Rdečega prapora« niso slovenski učitelji — odštevši maloštevilne izjeme — še nikjer pokazali delavcem toliko naklonjenosti, da bi jim morali to delavci vračati. Res! Učitelj-siromak, sam brezpraven tlačan in izkoriščen ne more naklonjenosti do delavstva kazati drugače, nego da mu vzgaja in uči otroke. Dasi je to učiteljeva dolžnost, je vendar pri izvrševanju te dolžnosti lepo to, da jo izvršuje učitelj napram delavskim otrokom s tem večjo ljubeznijo, s tem iskrenejšim srcem, čim večje je njegovo uboštvo, čim žalostnejši položaj je tistih, ki mu izročajo deco v vzgojo. Čeprav je to pristransko, a je vendar resnično, saj je to logična posledica naših socialnih razmer in zahteva čustva humanitete. Morda »Rdeči prapor« še ne ve, da zna tudi delavstvo — tudi socialnodemokratsko! — vračati tako učiteljevo delo z zahvalo, celo s solznimi očmi! Ako tega še ne ve, naj se informuje tam, kjer žive otroci delavcev. Taka je dandanes naklonjenost učiteljstva do delavcev. A že taka naklonjenost ni vredna — graje.

Ciril-Methodova družba. Iz koledarja Ciril-Methodove družbe je razvidno, da je v odborih njenih podružnic

na Kranjskem	23	duhovnikov	31	učiteljev
» Štajerskem	21	»	28	»
» Koroškem	12	»	—	»
» Primorskem	12	»	10	»
» Tržaškem	—	»	1	»
v Istri	—	»	—	učiteljev.

Vseh duhovnikov-odbornikov je 68, učiteljev-odbornikov pa 70. Več vneme do družbe je torej med učiteljstvom, ki pa vkljub temu nima svojega zastopnika v glavnem odboru šolske družbe.

Koliko plačujejo posamezne dežele direktnik državnih davkov? Predarelsko z 129.816 prebivalci plačuje 1,119.500 kron, Trst in okolica z 193.247 prebivalci 5,813.600 K, Solnograško z 193.247 prebivalci 2,445.200 K, Gorica in Gradiska z 232.388 prebivalci 1,457.900 K, Istra z 344.173 prebivalci 1,652.600 K, Dalmacija z 501.907 prebivalci 1,812.200 K, Kranjska z 508.348 prebivalci 3,951.300 K, Slezija z 608.918 prebivalci 6,422.500 K, Bukovina z 729.855 preb. 3,225.100 K, Gorenj. Avstrijsko z 809.918 prebivalci 9,972.000 K, Tirolsko z 850.062 prebivalci 6,915.200 K, Štajersko z 1,256.058 prebivalci 15,226.000 K, Moravsko z 2,435.012 preb. 26,346.700 K, Niže Avstrijsko z 3,086.382 prebivalci 11,186.600 K, Češko z 6,318.639 prebivalci 70,566.000 K, Galicija z 7,259.512 preb. 28,936.000 K.

Prvi stan — delavski. Navadno se trdi, da je kmetijski stan prvi, ne le v deželi, ampak v celi državi. Če pa pomislimo, da premožni kmet navadno sam le malo dela ter delo na polju in v hlevu napravijo večina hlapci in dekle — toraj delavci, potem pridemo do zaključka, da je prvi stan — delavski stan, in sicer ne le v mestih ampak tudi na kmetih.

Zdravnikov v Avstriji je bilo 1. januarja letošnjega leta 11.764, za dva manj kakor leta 1904. Šolskih zdravnikov ni v Avstriji. Za to naša slavna učna uprava nima smisla.

Südmarka društvo za ponemčevanje, je imelo preteklo leto 97.935 K dohodkov, za 49.846 K več nego leta 1904.

Koliko imajo vladarji plače. Civilna lista avstrijskega cesarja znaša na leto 22 milijonov kron, pruskega kralja 15 milijonov mark (pruski kralj nima kot nemški cesar nikake civilne liste), angleškega kralja 243.000 funtov šterlingov — 13 milijonov kron, italijanskega kralja 16 milijonov kron, ruskega carja 13 milijonov rubljev. Predsednik francoske republike ima na leto 1,200.000 frankov plače in 700.000 frankov za reprezentacijske in potne stroške.

Kako dolgo žive rastline in drevesa? Na to vprašanje odgovarja »Semaine Horticole«: Najkrajši čas žive jablane, od katerih žive nekatere vrste samo 40 let dočim živi n. pr. bršljan do 450 let, javor 500, breza 600, pomaranča 620, cipresa do 800, platana in lipa 1000 let, jelka 1200, hrast 1500 let. Cedra živi tudi do 2000 let. V Kaliforniji so drevesa ki so stara celo 5000 let.

Razgled po šolskem svetu.

— **Koroško slovensko šolstvo.** Za šolo v Št. Rupertu pri Velikovu so darovali razni dobrotniki in prijatelji za božičnico 1160 K in mnogo darov v blagu. — Pri zgradbi narodne šole v Št. Jakobu v Rožu so že začeli s prvim delom. Dovažajo že kamen, pesek in les. Manjka pa še mnogo denarja.

— **Po nedolžnem obsojen profesor.** Profesor na mornarski šoli v Kotoru M. Radulovič, je bil radi nekega nenravnega čina, ki ga je baje zakrivil, obsojen na petmesečno ječo; obenem je tudi izgubil službo. Ko je kazen prestal, se mu je posrečilo dokazati svojo nedolžnost. Za to so mu zopet vrnil naslov profesorja in mu priznali pokojnine 4000 kron in odškodnine 60.000 K za po nedolžnem prebito kazni.

— **Cerkveni muzej** namerava ustanoviti v Sofiji bolgarski minister za uk in bogočastje Šišmanov.

— **Plača učiteljstva v Bosni.** Temeljna plača učiteljstva v Bosni znaša 1000 K, ki se poveša vsakih pet let za 100 K, tako da naraste v 35 letih na 1700 K. Ni torej čuda, da se zavzema tudi bosensko učiteljstvo za zvišanje svojih službenih prejemkov.

— **Srbsko učiteljstvo.** Na Srbskem je 1364 učiteljev in 875 učiteljic. V letu 1906. prejema učiteljstvo tako plačo: 261 učiteljev po 600 dinarov, 101 po 800, 150 po 1050, 377 po 1350, 275 po 1700, 96 po 2100, 62 po 2550, 32 po 2800, 23 po 3300 in 1 ima 3600 dinarov. Učiteljice imajo: 32 po 600, 190 po 800, 270 po 1050, 200 po 1300, 102 po 1600, 50 po 1900, 25 po 2200 in 8 po 2550 dinarov. V šolske namene je določenih 27% davka.

— **Učiteljsko društvo na Bavarskem** šteje 18.070 članov. Podporna zaloga ima 200.000 mark, a sirotinski fond 1 in pol milijona mark. Iz tega so izplačali 77.000 mark podpor.

Listnica uredništva.

Zaradi tesnega prostora smo morali odložiti več spisov. Ako dobi današnji uvodni članek dovoljen odziv, bomo lahko vedno dodajali priloge, da ne zastaja gradivo. Sicer ni mogoče. — G. Jan ko Leban na Trebelnem: Izjavljamo, da niste v nikakršni zvezi z notico o učitelju, ki nam ni na čast; torej omenjene notice v lanskem letniku tudi niste pisali.

Upravništvo „Zvončka“

proda več lepih

klišejev po nizki ceni.

Upravništvo „ZVONČKA“

Ljubljana, Rimska cesta št. 7.